

Welzijnsprotocol konijnen in de zorg

VERENIGING AANBIEDERS
DIER EN ZORG

De volledige onderbouwing en bronvermelding van onderstaand welzijnsprotocol is beschreven in het document “Onderbouwing Welzijnsprotocol Konijnen in de Zorg”.

Versie 1.0, september 2025

Leeswijzer

Beste lezer,

Voor u ligt het welzijnsprotocol 'konijnen in de zorg'. Dit protocol is geschreven om het welzijn van konijnen te bewaken die in de zorg en het onderwijs voor sociale- emotionele doeleinden worden ingezet. Dit protocol kan echter ook worden gebruikt voor konijnen die voor andere doeleinden gehouden worden.

In dit protocol zijn er richtlijnen opgesteld aan de hand van de vijf domeinen van Mellor. Dit protocol begint bij het eerste domein, voeding vervolgens worden de omgeving, gezondheid en gedragsinteracties besproken. Daarnaast vindt u signalen van stress, pijn en blijdschap onder het hoofdstuk de mentale staat.

Als laatste vindt u ook informatie over de eisen die gesteld kunnen worden aan de professional en de cliënt, zodat de interventie veilig kan plaatsvinden.

Dit protocol is onderbouwd met literatuur en een expertinterview. Deze onderbouwing is te vinden op onze website in het document 'onderbouwing welzijnsprotocol konijnen in de zorg'.

Begrippenlijst	Biks = staafjes vormig voer geschikt voor konijnen Cliënt = In dit protocol wordt het woord cliënt gebruikt voor iedereen die aan de ontvangen kant van een interventie staat. Hanteren = het oppakken van een konijn Interventie = een activiteit die met of bij de konijnen wordt gehouden. Konijnenmuesli = gemengd konijnenvoer Oestrus = een voedster in haar vruchtbare periode. Kan gepaard gaan met hormonaal gedrag. Professional = de eindverantwoordelijke van de dieren en de interventies Rammelaar = mannelijk konijn Voedster = vrouwelijk konijn
Randvoorwaarden	De organisatie of het bedrijf moet voldoen aan de Wet Dieren en Besluit Houders van Dieren Om te zorgen voor de veiligheid, het comfort, en het fysiek en mentale welzijn van de konijnen moet er een professional zijn die deze behoeftes waarborgt. Dieren die ziek, drachtig, gewond of revaliderend zijn worden niet ingezet. Dit geldt ook voor voedsters in oestrus.
Voeding	
○ Geschikt dieet	Het dieet van een konijn bestaan voornamelijk uit hooi. Een konijn moet daarom onbeperkt toegang hebben tot hooi. Ook in de pauzes van een interventie of in de reismand behoort er toegang tot droog hooi te zijn. Naast hooi mogen konijnen 20-25 gram biks per kilo lichaamsgewicht. Het wordt afgeraden om de konijnen konijnenmuesli te geven. Het dieet zou naast hooi en biks ook geschikte groente, verse kruiden, bladeren en takken moeten bevatten. Wanneer er caecotrofen (blindedarmkeutels) in het het verblijf gevonden worden, is dit vaak een teken van een ongepast dieet, een te dik konijn of een konijn met tandgebreken. Deze keutels lijken op donkere plakkerige druiventrossen.
○ Waterinname	Konijnen hebben een hoge waterinname; er zou daarom altijd voldoende vers water beschikbaar moeten zijn. Zo ook in de pauzes van een interventie. Konijnen drinken meer wanneer het water in een bakje aangeboden wordt, maar omdat deze sneller vervuild kan worden wordt het aangeraden om naast een waterbak ook een waterfles aan te bieden.
Omgeving	

○ Het verblijf	Konijnen zijn actieve dieren het verblijf waarin de konijnen worden gehuisvest moet daarom groot genoeg zijn. Hoe groot een verblijf moet zijn, hangt af van de grootte van het konijn en de hoeveelheid konijnen die erin worden gehouden. Deze tabellen zijn in de bijlages van dit protocol toegevoegd. Ook andere zaken rondom het huisvesten van konijnen zijn te vinden in dit document: https://www.licg.nl/media/5312/konijn_bijsluiter6_53t.pdf Het verblijf moet bescherming bieden tegen roofdieren, tocht, neerslag en extreme temperaturen Verblijven met enkel gaas op de bodem moeten vermeden worden, omdat dit gaas wonden op de voetzolen kan veroorzaken. Wanneer het konijn op een gladde vloer wordt gehouden, moet er voor de grip een kleed of tapijt worden neergelegd. Dit kleed moet zwaar genoeg zijn, zodat het niet gaat verschuiven. Konijnen kunnen aan persoonlijke, gevaarlijke of giftige objecten knagen. De omgeving van het konijn moet daarom vrij zijn van objecten waar niet aan geknaagd mag worden.
○ Temperatuur	Konijnen kunnen slecht hun eigen temperatuur reguleren doordat ze weinig tot geen zweetklieren hebben. Dit maakt konijnen gevoelig voor hittestress. Hier moet rekening mee worden gehouden. De thermo neutrale zone van een konijn is tussen de 18 en 21 graden Celsius. De boven kritische temperatuur voor een konijn in rust is 27-28 graden Celsius. Continue blootstelling aan extreme kan uiteindelijk leiden tot schade aan verschillende organen. Konijnen kunnen slecht tegen temperatuurverschillen. Een konijn dat buiten in de kou wordt gehuisvest kan niet vervolgens binnen worden gehuisvest of naar binnen worden genomen voor een interventie.
○ Hygiëne	Konijnen lopen een groter risico op besmettingen en aandoeningen in een vies verblijf. Dit zijn ziektes zoals myiasis (madenziekte) of luchtweginfecties. De ammoniak in de urine kan irritaties veroorzaken bij mens en dier. Vieze en natte plekken moeten met regelmaat verschoond worden, zodat het verblijf schoon en droog blijft.

	Door regelmatig het toilet te verschonen, kunnen aandoeningen zoals diarree of verstoppingen eerder worden ontdekt.
○ Schuilen	Een belangrijke factor voor het welzijn van een konijn is de mogelijkheid om zich te kunnen verstoppen. Een konijn zou daarom altijd de mogelijkheid moeten hebben om te kunnen schuilen. In een interventie kan dit worden gedaan door een schuilplek te maken waar het konijn tijdens de interventie heen kan. Dit kan worden gedaan door een bijvoorbeeld een reismand en een handdoek.
○ Geluid	Konijnen zijn gevoelig voor geluiden. Ze moeten daarom op een rustige plek worden gehuisvest. In de ideale situatie vindt een interventie plaats op een rustige, stille plek zonder plotselinge harde geluiden. Veel (harde) geluiden kunnen een interventie al veel intensiever maken.
○ Transport	Transport kan veel stress veroorzaken bij konijnen. Factoren voor deze stress zijn: - Hitte - Kou - Het (indirecte of directe) contact met onbekende konijnen - Lawaai Bij het verplaatsen van konijnen dient hiermee rekening te worden gehouden. Deze stress moet worden meegerekend voor de werkbelasting van het dier. Er kan gewenning optreden, waardoor de reis minder stressvol wordt, mits er voldoende ruimte is voor herstel. Wanneer het vervoer stressvol blijft en het konijn niet snel kan herstellen, moet het dier niet meer voor niet-essentiële reden worden vervoerd. Een geschikte manier om konijnen te transporteren is in een reiskist, zoals ook voor katten wordt gebruikt. Verdere richtlijnen voor het transport zijn: - Het konijn moet volledig gestrekt kunnen liggen in de reiskist. - De oren van het konijn moeten volledig rechtop kunnen staan. (Meestal tussen de 35-40 cm hoog.) - De bodem moet niet urine of andere uitwerpselen doorlaten. - Er moet een bodembedekker in de reiskist die urine absorbeert. - De reiskisten moeten goed worden vastgezet, zodat tijdens het vervoer de kisten niet kunnen schuiven.

	- Afhankelijk van de luchtvochtigheid moet de temperatuur in de kisten tussen de 10 en de 20 graden Celsius zijn. - De totale reis (heen en terug) mag maximaal één uur duren. Een konijn dat is verplaatst naar een nieuwe omgeving moet de tijd krijgen om te acclimatiseren voordat de interventie begint. Voordat het konijn weer teruggaat op transport moet het konijn een korte pauze krijgen.
Gezondheid	
o Gezondheidscontrole	Het wordt sterk aangeraden om de konijnen minstens elk jaar te laten controleren door een dierenarts, die op de hoogte is gesteld van de interventies die gedaan worden met het konijn. Wanneer er eventuele ziektesymptomen of plotselinge onverklaarbare gedragsveranderingen worden waargenomen, moeten deze worden doorgegeven aan de dierenarts. Wanneer dit het beste is voor het dier, zou euthanasie moeten worden overwogen. Voor elke interventie moeten de dieren door de professional worden gecontroleerd op hun algemene en fysieke gezondheid.
o Vaccinatie	Het vaccin dat bescherming biedt tegen VHS en myxomatose is werkzaam voor een jaar, het wordt daarom aangeraden om dit vaccin jaarlijks te herhalen.
o Castratie en sterilisatie	Het wordt aangeraden om voedsters en rammelaars te castreren. Bij deze ingreep worden bij voedsters de baarmoeder en eileiders verwijderd; bij rammelaars worden de testikels verwijderd. Deze ingreep voorkomt niet alleen dat er veel nieuwe konijnen worden geboren, maar ook verschillende gezondheidsproblematieken. Zoals verschillende vormen van kanker, ontstekingen aan de melkklieren of verwondingen die kunnen ontstaan door hormonaal gedrag.
o Gebitsproblemen	Konijnen met gebitsproblemen moeten worden behandeld door een dierenarts. Konijnen met gebitsproblemen zijn te herkennen aan: - Ooguitvloeiingen. - Slechte vacht. - Vermagering. - Het konijn eet slecht. Er mag niet worden gefokt met konijnen die problemen hebben hun gebit door bouw van hun schedel.

○ Digestieproblemen	Darmproblemen ontstaan door verkeerde voeding en stress. Wanneer de darmen van een konijn verminderde mobiliteit hebben ontstaat het risico dat het konijn komt te overlijden. Een konijn met darmproblemen is te herkennen aan - Niet willen eten. - Sloom. - Teruggetrokken houding. Het konijn moet naar een dierenarts worden gebracht.
○ Overgewicht	Veel gehouden konijnen hebben last van overgewicht, met de gevolgen van dien. Vaak wordt dit niet herkend of onderschat door de eigenaren. De konijnen zouden op een gezond gewicht moeten zijn. Zoals te zien is op figuur 1 in de bijlage.
○ Zoönosen	Zoönosen zijn ziektes die van dier op de mens overdraagbaar zijn en andersom. In een zorgsetting is dit een extra risico, omdat er interactie plaatsvindt tussen dieren en mensen uit een risicogroep. Dit zijn - Kinderen. - Ouderen. - Zwangere vrouwen. - Mensen met een verminderd immuunsysteem. Een professional moet bekend zijn met deze zoönosen en de risico's die het met zich meebrengt. Zoönosen die kunnen voorkomen bij konijnen zijn: - Pasteurellosis - Schurft - Encephalitozoon cuniculi - Dermatomyose (schimmelinfectie) - MRSA
Gedraginteracties	
○ Eigenschappen van een geschikt konijn	Bij het selecteren van een dier voor in de zorg kunnen de volgende termen gebruikt worden om een schets te maken van een geschikt konijn - Voorspelbaar De konijnen moeten worden geselecteerd op de vaardigheden die ze nodig hebben voor de interventie. Voordat er konijnen worden aangeschaft is het daarom belangrijk om te weten hoe de interventie eruit gaat zien. - Betrouwbaar Het wordt aangeraden om met groter rassen te werken, zoals Vlaamse reuzen, Duitse reuzen, Lotharingen. Deze rassen zijn vaak kalmer en meer op karakter gefokt. Kleinere rassen zijn over het algemeen minder geschikt, doordat ze vaak angstiger zijn en langzamer herstellen na stress.

	- Inspirerend Grote rassen worden minder snel opgetild, wat ze mogelijk tammer maakt. - Beheersbaar Konijnen moeten van tevoren worden gescreend op hun karakter en stressbestendigheid. Geschikte konijnen voor AAS: - Zoeken zelf interactie op. - Zijn nieuwsgierig. - Vinden het fijn om geaaid te worden - Accepteren het om opgepakt te worden. - Vinden het leuk in gezelschap van mensen te zijn. - Kunnen andere geuren, geluiden en uitzichten aan. - Zijn betrouwbaar. - Kunnen zichzelf reguleren. - Geschikt Bij interventies waarbij er contact plaats vindt tussen mens en dier wordt het afgeraden om wilde of half wilde konijnen in te zetten. Interventies waarbij het konijn actief betrokken is, mogen niet worden uitgevoerd door konijnen die: - Jonger dan zes maanden oud zijn. - Drachtig zijn. - Zogende jongen hebben. - Ziek of gewond zijn. - Die in oestrus zijn. Stichting PADA heeft testen ontwikkeld voor dieren die onder andere worden ingezet in de zorg. Geschikte dieren zijn dapper, goed te trainen, sociaal, niet angstig of agressief en hebben een korte hersteltijd. Deze eigenschappen wijzen op dieren met stabiele persoonlijkheden. Gedragingen die hierop kunnen wijzen, zijn spelgedrag, onderzoekend gedrag en een sociale houding. Dappere dieren vertonen weinig ontwijkend gedrag. Wanneer een konijn signalen van ouderdom begint te vertonen, moet er kritisch worden gekeken of het nog verantwoord is om het konijn in te zetten.
o Training	Konijnen mogen alleen met humane trainingstechnieken worden getraind, zoals positieve bekrachtiging. De training moet vrij zijn van stress en pijn. De training moet niet langere uren dan een enkele minuten per keer. Konijnen die van jongs af aan gehanteerd worden, hebben een hogere stresstolerantie dan konijnen die op

	latere leeftijd gehanteerd worden. Deze socialisatie kan al beginnen nadat de konijnen twee weken oud zijn. Een konijn moet minstens in drie opeenvolgende weken gehanteerd worden voordat ze voldoende getraind zijn om te worden ingezet. Een konijn moet getraind worden voor de omstandigheden van de interventie. Wanneer het konijn met vreemde geluiden, geuren of omgevingen te maken krijgt moet het hiervoor worden getraind, zodat er gewenning kan optreden. Een getraind konijn verhoogt de veiligheid, waardoor er minder snel verwondingen bij de betrokkenen zullen voorkomen.
○ Hanteren van konijnen	Door het verkeerd hanteren van een konijn kunnen er gemakkelijk verwondingen ontstaan. Konijnen moeten daarom altijd met twee handen worden opgepakt een hand moet hierbij de achterhand ondersteunen terwijl de andere hand de rest van het lichaam ondersteunt. Het konijn moet tijdens het optillen stevig tegen het lichaam worden gehouden, zodat het konijn zijn evenwicht niet verliest. Een konijn mag niet worden opgepakt bij zijn oren, nekvel of om zijn nek. Een konijn kan het beste geaaid worden op zijn kop en rondom zijn oren. Het hanteren van konijnen geeft veel stress. Konijnen zouden daarom zo min mogelijk worden opgepakt. Wanneer konijnen vervoerd of verplaatst moeten worden, kunnen ze ook getraind worden om in een reiskist te lopen.
○ Eigenschappen van de interventie	Een interventie is respectvol naar het konijn toe. Een interventie is voor iedereen veilig. Activiteiten zoals springen of rennen bij loslopende dieren zijn niet geschikt als interventie. Tijdens interventies is het niet toegestaan konijnen aan te kleden of hen ongemakkelijke accessoires om te doen. De maximale lengte van de interventie moet van tevoren bekend zijn, evenals hoe vaak elk dier wordt ingezet. Het is aan de professional om dit bewaken. Tijdens de interventie heeft het konijn recht op pauze.

	Wanneer het konijn een schuilplek heeft tijdens de interventie is dit na 20-30 minuten. Is er geen schuilmogelijkheid, dan is dit na 15 minuten. Een pauze moet minimaal 20-30 minuten duren, afhankelijk van de hersteltijd van het konijn. Als een konijn niet snel hersteld op locatie kan het beter zijn de pauze korter te houden zodat de gehele interventie korter wordt. Na een pauze kan een konijn met toegang tot een schuilplek vervolgens weer 20-30 minuten meedoen aan een interventie. Een konijn dat geen toegang heeft mag nog 15 minuten deelnemen aan de interventie. Een konijn moet in de pauze toegang hebben tot een rustige plek, samen met een ander bekend konijn. Ze moeten toegang hebben tot water en droog hooi. Een konijn dat deelneemt aan intensieve interventies 1 à 2x per week kan worden ingezet. Dit zijn interventies waarbij het konijn wordt vervoerd, op schoot wordt gezet of direct contact heeft met de cliënten. De frequentie is afhankelijk van de intensiviteit en het konijn. Wanneer er alleen interventies gehouden worden die minder intensief zijn, zoals observaties of een keer een konijn aaien, mogen deze vijf keer per week worden gedaan.
○ Religie en cultuur	Door een religieuze of culturele achtergrond kunnen cliënten een andere visie op dieren hebben dan mensen met een andere achtergrond. Dit kan de manier waarop er met dieren omgegaan wordt beïnvloeden. Een professional hiervan op de hoogte zijn. In veel oude culturen, maar ook in de huidige kunst en media, worden konijnen afgebeeld als symbool voor seksualiteit, lust, vruchtbaarheid, maagdelijkheid, onschuld en vrouwelijkheid. Vaak is een konijn te zien in combinatie met de maan. Tegenwoordig wordt er op veel verschillende manieren naar konijnen gekeken. Konijnen worden gezien als huisdier, voedselbron, proefdier, ongedierte of jachtdier. In het jodendom zijn konijnen onrein, waardoor ze niet gegeten mogen worden.
○ Dier-dierinteracties	Konijnen zijn het meest gelukkig wanneer ze samen met andere konijnen zijn. Een konijn moet daarom altijd in paren of groepen worden gehouden. Ook tijdens interventies moet een konijn samen met een ander

	bekend konijn worden ingezet. Konijnen die met een soortgenoot zijn, zijn daarnaast ook minder angstig. Konijnen kunnen het beste worden gehouden met konijnen van het andere geslacht. De dieren moeten dan wel allemaal gecastreerd zijn. Konijnen zijn erg territoriale dieren; het koppelen moet daarom met zorg gebeuren. De introductie van de twee dieren moet op neutraal gebied plaatsvinden. Gekoppelde konijnen moeten samen op pad. Wanneer er één konijn op pad gaat en met een onbekende geur terugkomt, kan het zijn dat er een conflict ontstaat. Andere vreemde dieren kunnen afleidend of beangstigend zijn voor het konijn. Direct of indirect contact met vreemde dieren zou daarom moeten worden vermeden.
○ Dier-omgeving interacties	Om een konijn tegemoet te komen in zijn natuurlijke gedragingen en stereotype gedrag te voorkomen, moet er verrijking in het verblijf worden gegeven. Vormen van verrijking zijn: - Veilig speelgoed. - Spiegels. - Tunnels. - Takken. - Graafmogelijkheden. Konijnen die vaker verrijking kregen, blijken minder angstig te zijn en sneller op onderzoek te gaan.
Mentale staat	Gedragingen, expressie en behoeftes van konijnen worden vaak verkeerd begrepen. Om juist te handelen is het nodig dat er kennis is over de signalen en gedragingen die het konijn laat zien.
○ Ontspannen en/of blij	Een blij of ontspannen konijn laat de volgende gedragingen zien: - Binky: Het konijn rent en maakt sprongen waarbij de achterkant van het konijn een andere kant opgegooid wordt. - Bunny flop: het konijn laat zich omvallen op zijn zij, waarna hij in een ontspannende houding blijft liggen. - Zichzelf of andere konijnen likken. (In grote overmaat kan dit een signaal van stress zijn, te herkennen aan kale plekken.) - Languit liggen. - Zacht tandenknarsen. - Gooien met voorwerpen
○ Stress	Signalen van chronische stress kunnen zijn: - Agressiviteit. - Depressieve staat. (o.a. te herkennen door verminderd sociaal- & foerageergedrag.) - Stereotype gedrag zoals:

	○ Knagen aan niet-eetbare objecten zoals de tralies van een hok. ○ Dezelfde rondjes lopen. ○ Plukken van de eigen vacht. ○ Paniekerig graven. Acute stress is vaker te herkennen aan de volgende signalen. De signalen van chronische en acute stress kunnen door elkaar heen lopen. - Vluchtgedrag. - Bevriezen. - Tandknarsen. - Lage houding met oren in de nek. - Bolle ogen. - Snelle ademhaling. - Niezen gecombineerd met het schudden van de kop - Tongelen (de tong snel in en uit de bek halen). - Stampen met de achterpoten. - Poot heffen, een van de voorpoten staat niet op de grond. - Schudden van het lichaam of de kop. - Graven op niet graafbare ondergronden.
○ Pijn	Omdat konijnen prooidieren zijn, zijn ze goed in het verbergen van hun pijn. Dit maakt het lastig voor ons en roofdieren om zwakke dieren te herkennen. Signalen bij konijnen die kunnen wijzen op pijn zijn: - Inactiviteit - Verminderde reactie op de omgeving - Gespannen houding - Buik tegen de grond aan gedrukt - Oren plat in de nek - (Half)dichte ogen - Gebrek aan zelfzorg - Niet willen eten of verminderde interesse in voeding - Schreeuwen of tandenknarsen - Agressiviteit Deze signalen worden lang niet altijd zo duidelijk vertoond als dat ze hier beschreven staan. Een professional dient de konijnen daarom goed te kennen en kleine signalen op te pakken.
○ Stoppen van interventie	Een konijn zal altijd wat tekenen van stress vertonen tijdens een interventie. Het is aan de professional om te beoordelen wanneer de interventie gestopt moet worden. De interventie moet sowieso gestopt worden wanneer de stress blijft oplopen, of niet afdaalt. Een konijn moet direct uit een interventie worden gehaald wanneer het bevriest of agressief wordt van angst.
De professional	

○ Verantwoordelijkheden tegenover het konijn	Er zou altijd een professional moeten zijn die de eindverantwoordelijkheid neemt voor het welzijn en de veiligheid van mens en dier. De professional is verantwoordelijk voor goede zorg en huisvesting gedurende het gehele jaar. Ook wanneer de locatie tijdelijk niet gebruikt wordt, bijvoorbeeld in weekenden of vakanties. Hierover moeten duidelijke afspraken zijn onder het personeel. Wanneer de konijnen worden gehouden op een school of zorginstelling, zouden er meerdere mensen uit het personeel een training moeten krijgen over het verzorgen en handelen van de dieren. Deze groep mensen moet groot genoeg zijn om ziekte en vertrek onder het personeel op te kunnen vangen. De professional heeft een plan liggen met wat er met de dieren gebeurt wanneer zij niet (meer) geschikt zijn om te werken. In dit plan moet duidelijk zijn wanneer een dier niet meer geschikt is en hoe het pensioen eruit zal zien. De professional zou alleen met dieren moeten werken waarvan hij of zij kennis heeft over: - Risico's en transmissie van zoönosen - Herkennen van pijn, stress en ongemakken - Het juist handelen bij gezondheidsproblemen - De welzijnsbehoeftes van konijnen - De relatie tussen gedrag en fysiologische processen. Het is de verantwoordelijkheid van de professional om het dier uit stressvolle situaties te halen. Ter vermindering van stress bij het konijn moet er altijd tijdens interventies een persoon aanwezig zijn die voor het dier vertrouwd is. Advies van een konijnendeskundige voor het managen van de konijnen en de interventie zou in overweging genomen kunnen worden.
○ Verantwoordelijkheden tegenover de cliënt	De professional moet begrijpen wat de behoeftes zijn van de doelgroep waarmee gewerkt gaat worden. Er moet altijd iemand aanwezig zijn die een cursus of opleiding heeft gedaan voor de zorg van de cliënt. De professional moet op de hoogte zijn van eventuele allergieën bij cliënten.

	Om het welzijn en de veiligheid te waarborgen, zou er altijd supervisie moeten zijn als een cliënt samen is met een dier. In de ideale situatie wordt een interventie begeleid door meerdere mensen. Zo kan de professional het welzijn van het konijn bewaken, terwijl er ook begeleiding is voor de cliënt. Na de interventie moet iedereen die deelgenomen heeft aan de interventie zijn handen wassen met water en zeep. Wanneer een dier overlijdt of met pensioen gaat, dient dit - in dien mogelijk - met de cliënt te worden besproken.
De cliënt	
○ De interventie	Een interventie dient alleen te worden uitgevoerd wanneer dit iets voor de cliënt betekend. Er moet kritisch worden gekeken of het inzetten van een dier de beste optie is. De interventie moet aansluiten bij de behoeftes van de cliënt en bij de behoeftes en natuurlijke gedragingen van het konijn. Aan het begin van de interventie moeten op passend niveau de natuurlijke behoeftes en gedragingen worden uitgelegd aan de cliënt. Zodat de cliënten weten hoe ze een konijn moeten benaderen. Ook zijn de cliënten zo voorbereid dat de konijnen eventueel kunnen gaan schuilen.
○ Geschiktheid van de cliënt	Niet elke cliënt is even geschikt om deel te nemen aan een interventie met konijnen. De professional moet met de verzorgers, ouders en/of leerkrachten en in dien mogelijk met de cliënt zelf afstemmen in hoeverre de cliënt geschikt is voor de interventie. Konijnen zouden vooral moeten worden ingezet bij cliënten die veilig en rustig met dieren om kunnen gaan. Cliënten met een geschiedenis van dierenmishandeling of ruwe omgang met dieren zouden niet moeten worden betrokken bij de interventie. Cliënten die besmet zijn met een zoönose mogen niet worden betrokken bij een interventie. Overwegingen om de geschiktheid van de cliënt te bepalen zijn: - De kans op onverwachte bewegingen en/of (luide) geluiden. - Allergieën.

	- Gedragsproblemen. - Alcohol- en drugsgebruik. - Het vermogen om te leren en aanwijzingen op te volgen. - Psychische aandoeningen waarbij de cliënt niet meer bewust is van zijn omgeving. - Risico op het krijgen van een zoönose - o Kinderen - o Ouderen - o Zwangere vrouwen - o Mensen met een verzwakt immuunsysteem Of een cliënt geschikt is, hangt af van de ernst van het risico en de opstelling van de interventie.
Bijlagen	

Figuur 1:

Body score condition konijnen

SIZE-O-METRE SCORE	CHARACTERISTICS
1 Very thin 	- Bony prominences such as hip bones, shoulder blades and spine are sharply prominent. Ribs are also very easily felt with no pressure and very prominent. - There is muscle loss, no fat cover, and the area of the rump curves in. - This is a very unhealthy body condition which puts your rabbit at risk. Veterinary advice should be sought immediately about your rabbit's body condition.
2 Thin 	- Bony prominences such as hip bones, shoulder blades and spine are prominent and easily felt. Ribs are also easily felt and prominent. - There is muscle loss, very little fat cover, and the area of the rump is flattened. - Veterinary advice should be sought about your rabbit's body condition.
3 Ideal 	- Bony prominences such as hip bones, shoulder blades and spine can be easily felt with moderate pressure but are rounded and not sharply prominent. - Ribs are easily felt through a light fat covering with only light pressure. - The area of the rump is flattened (although this varies by breed). - This is a healthy weight.
4 Overweight 	- Ribs, hip bones, shoulder blades, spine can only be felt with moderate pressure under a layer of fat. - The rump is rounded. - Veterinary advice should be sought about your rabbit's body condition.
5 Obese 	- Hip bones, shoulder blades, spine are very difficult to feel under a thick layer of fat. Ribs are not able to be felt under their thick layer of fat. - There is abdominal bulging due to fat padding. - The rump is very round and bulging out.

Please note:
It is important to touch your rabbit all over to help assess their body condition score. Their length and thickness of coat can make their appearance at odds with their actual body condition score based on a combination of visual and touch assessment. Make sure that you are gentle and get your rabbit used to being touched all over gradually using reward based training.

(RSPCA., 2025. Rabbit body condition scoring chart.)

Figuur 2:

Optillen van een konijn

Bron. LICG (2024) Optillen van een konijn

https://www.licg.nl/media/5910/konijnen_hanteren6_1t.pdf

Tabel 1

Aanbevolen maten voor huisvesting in basisverblijf met daarnaast beperkte toegang (meerdere uren per dag) tot een ren of loslopen (Zowel bij binnen- als buitenhuisvesting)

2 konijnen waarvan de grootste een:	Minimale maat basisverblijf (l x b x h) *	Minimale maat per etage**	Minimale maat ren of loslooppuimte
Dwergkonijn (tot 1,7 kg)	160 x 60 x 50	120 x 70 x 50	4 m ²
Klein konijn (1,7 tot 3 kg)	220 x 80 x 60	165 x 80 x 60	5 m ²
Middelgroot konijn (3 tot 5 kg)	250 x 90 x 70	190 x 90 x 70	6 m ²
Groot konijn (5 kg en groter)	300 x 100 x 80 (maat voor 5 kg***)	Niet aangeraden	7 m ² ***

* Bij buitenhuisvesting is een deel van het basisverblijf nachthok, dus water- en winddicht. De rest van het hok is tenminste aan drie kanten dicht, heeft een dak en een vaste, dichte bodem.

** Aangepaste oppervlakte als een verblijf met etages gebruikt wordt (niet geschikt voor oude konijnen, grote konijnen of konijnen die moeilijk lopen).

*** Voor elke kilo meer: 25 cm langer en 5 cm hoger, ren 1 m² groter.

Noot. Herdrukt van 'Huisdierbijsluiter konijn', door LICG, 2022. Geraadpleegd van <https://www.licg.nl/konijnen-en-knaagdieren/konijn/>

Tabel 2

Aanbevolen maten voor huisvesting met continue toegang tot een ren op loslopen

2 konijnen waarvan de grootste een:	Minimale maat basisverblijf (l x b x h) *	Minimale maat totale verblijf (basisverblijf + ren)
Dwergkonijn (tot 1,7 kg)	120 x 60 x 50	5 m ²
Klein konijn (1,7 tot 3 kg)	160 x 80 x 60	7 m ²
Middelgroot konijn (3 tot 5 kg)	180 x 90 x 70	8,5 m ²
Groot konijn (5 kg en groter)	210 x 100 x 80 (maat voor 5 kg**)	10 m ² **

* Bij buitenhuisvesting: een deel is nachthok, dus water- en winddicht. De rest van het hok is tenminste aan drie kanten dicht, heeft een dak en een vaste, dichte bodem. Bij een hok met als onder-etage een ren-gedeelte geldt de aanbevolen maat voor elke etage afzonderlijk.

Bij binnenhuisvesting: een hok/kooi als basisverblijf is niet nodig (wel mogelijk), wel moeten er schuilplaatsen zijn. Houd de maten aan voor het totale verblijf zoals aangegeven in de laatste kolom.

** Voor elke kilo meer: 15 cm langer en 5 cm hoger, ren 1 m² groter.

Noot. Herdrukt van 'Huisdierbijsluiter konijn', door LICG, 2022. Geraadpleegd van <https://www.licg.nl/konijnen-en-knaagdieren/konijn/>

Bronnenlijst afbeeldingen en figuren.

LICG. (2022). LICG HUISDIERENBIJSLUITER: DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN - Serie zoogdieren - Konijn - *Oryctolagus cuniculus*. In *LICG* (pp. 2–3) [Book]. Retrieved March 26, 2025, from https://www.licg.nl/media/5312/konijn_bijsluiter6_53t.pdf

LICG (2024) Optillen van een konijn
https://www.licg.nl/media/5910/konijnen_hanteren6_1t.pdf

RSPCA., (2025). Rabbit body condition scoring chart. RSPCA knowledgebase. Geraadpleegd op 5-05-2025, van <https://kb.rspca.org.au/knowledge-base/how-do-i-care-for-my-rabbits/#what-does-a-healthy-rabbit-look-like>